

Angela Carter

Büyülü Oyuncak Dükkanı

Türkçesi: Begüm Kovulmaz

Roman

BİR

Melanie on beş yaşına girdiği yaz etten ve kemikten yapılmış olduğunu keşfetti. Ah Amerikam, yeni keşfedilmiş toprağım!* Sanki fizyolojik seyahatlere çıkan bir Cortez,** Gama ya da Mungo Park...*** gibi kendi sıradağlarına tırmanışlar yaparak, gizli vadilerinin nemli hazinelerini keşfederek, bütün bedenini inceleyerek sürükleyici bir yolculuğa yelken açtı. Giysi dolabının aynasında saatlerce çıplaklığını seyrederdi; etinin altındaki yüreğinin, battaniyeye kısılmış bir kuş gibi çırpındığı göğüs kafesinin üzerine parmağını koyup zarif yapısını izler, göğüs kemiğinden gizemli bir kovuk ya da mağara olan göbek deliğine kadar uzanan uzun çizgi üzerinde gezinir, avuç içiyle yeni çıkan kanatlara benzeyen kürek kemiklerine dokunurdu. Sonra kendi kendini kucaklayıp gülerken çırpınmaya başlar, artık küçük bir kız olmamanın şaşkınlığının getirdiği katıksız heyecan yüzünden bazen amuda kalkar, perendeler atardı.

Ayrıca eline bazı nesnelere çeşitli duruşlarda pozlar verirdi. Preraphaelist; uzun, siyah saçlarını açarak ortadan

* John Donne'un "To His Mistress Going to Bed" isimli ağıtının 27. dizesi. (ç.n.)

** Cortez: Hernanda Cortes, 1485-1547, İspanyol fatih, Aztek İmparatorluğu'nu ele geçirdi, Meksika valisi oldu. (ç.n.)

*** Mungo Park: 1771-1806, Afrika'ya keşif gezilerinde bulunan İngiliz kâşif. (ç.n.)

ayırır, dizlerini sımsıkı birleştirerek bahçeden kopardığı bir zambağı çenesinin altında tutar, düşünceli bir biçimde kendisini izlerdi. *A la Toulouse Lautrec*; saçlarını hafifmeşrep bir tavırla yüzüne salar, ayaklarının dibine bir kap dolusu su ve bir havlu yerleştirip bacaklarını açarak bir sandalyeye otururdu. Onun zamanında yaşayıp koroda şarkı söyleyen bir kız ya da bir model olduğuna ve Paris'teki çatı katı penceresinden ekmek kırıntılarıyla serçeleri beslediğine ilişkin hayaller kurmasına rağmen, özellikle Lautrec için poz verdiği zaman kendisini yaramaz hissedirdi. Bu hayallerde bir cüce ve dâhi olduğu için Lautrec'in haline üzülür, onu sever ve ona yardım ederdi.

Bir Titian ya da Renoir tablosunda yer almak için fazla zayıftı, fakat kiliseye kabul töreninde hediye edilen yapay incileri boynuna takıp başına da bir parça tül perde sararak solgun, kendini beğenmiş bir Cranach Venüsü'ne* benzemeyi başardı. *Leydi Chatterley'in Aşığı'nı* okuduktan sonra, gizlice unutmabeni çiçekleri toplayıp kasıklarındaki tüylerin arasına yerleştirdi.

Tül perdeyi düğün gecesine layık bir dizi gece elbisesi tasarlamak için malzeme olarak kullandı. Kendisini, geleceğin dev boyutlu banyosunda duş almakta ve dişlerini fırçalamakta olan hayali bir damat için hediye paketi gibi sarıp sarmaladı. Balayı Cannes'da olacaktı. Ya da Venedik'te. Ya da Miami sahilinde. Aralarındaki uzay-zaman engelini aşmak için damadı öyle çok hayal etti ki, neredeyse nefesini yanığında hissedebiliyor, "sevgilim" diyen buğulu sesini duyabiliyordu.

Onun için hazırды, arzusunu belli etmek için uzun, mermer beyazı bacağına uyluğuna kadar açtı; fakat bacak kasının

* Cranach: (1472-1553) Alman ressam ve oymacı. Altar resimleri, portreler, İncil'den resimler, ağaç oymaları, kitap resimleri yaptı. Protestan ressamlığının babasıdır. (ç.n.)

aynada yansıyan seyirmesini öyle ilginç buldu ki, fantazisini unutupvererek bacağına tekrar tekrar kasti. Sonra tülü sıkıca gererek, küçük, sert göğüslerinin sarmalanmış biçimini incelemeye koyuldu. Göğüslerinin ölçüsü onu hayal kırıklığına uğrattı, ama herhalde idare ederlerdi.

Bütün bunlar, Melanie'nin pastel renklere boyalı masum yatak odasının kilitli kapısı arkasında olup bitiyordu. Kabarıklık göbeği çizgili pijamalarından taşan oyuncak ayıcık Edward boncuk gözleriyle yatağın üzerinden ona bakıyor, *Lorna Doone** yatağın altında toz içinde yüzüstü yatıyordu. On beş yaşında olduğu yaz bulaşık yıkamaya yardım etmek ve küçük kız kardeşinin bahçede oynarken kazayla kendi kendisini öldürmesine engel olmaktan başka tüm yaptığı buydu.

Bayan Rundle, odasında ders çalıştığını sanıyordu. Daha çok temiz hava alması gerektiğini, yoksa zayıf düşeceğini söylüyordu. Melanie, Bayan Rundle'a, kendisinden istediği işleri yaparken bol bol temiz hava aldığını, üstelik odasının penceresini açıp çalıştığını söyledi. Bayan Rundle bunu duyunca tatmin oldu ve konuyu bir daha açmadı.

Bayan Rundle şişman, yaşlı ve çirkindi, aslına bakarsanız hiç evlenmemişti. Evlilik unvanını ellinci yaş gününde kendi kendisine armağan etmişti. Evlenmiş olmanın yaşlandıkça insana kişisel bir saygınlık kazandırdığını düşünüyordu. Ayrıca her zaman evlenmek istemişti. İnsan yaşlandıkça anılarla hayal gücü birbirine karışır; Bayan Rundle'ın zihnindeki sınırlar şimdiden bulanıklaşmaya başlamıştı. Bazen çocukların hepsi yattıktan sonraki sakin saatlerde, sıcacık ateşin başındaki koltuğunda oturur; ta ki yüzü bir fincan yatma-zamanı çayının buğusunda belirene kadar hiç sahip olamadı-

* R. D. Blackmore tarafından yazılan romantik bir roman. Genç çiftçi John Reed ve çocukluğunda bir haydut ailesi tarafından kaçırılan güzel ve aristokrat Lorna Doone'nin hikâyesini anlatır. (ç.n.)

ğı kocanın alışkanlık ve davranışlarına dalar gider, erkeğini içtenlikle selamlardı.

Kıllı benleri ve kocaman takma dişleri vardı. Eski dünyadan, hiç olmayan bir ülkeden gelmiş, Whitehall komedilerinden çıkmış bir düşes gibi tantanalı konuşurdu. Evin kahyasıydı. Gelirken kedisini de getirmişti, evindeymiş gibi rahattı. Babaları ve anneleri Amerika'dayken Melanie, Jonathon ve Victoria'ya bakıyordu. Anneleri, babalarına yol arkadaşlığı yapıyordu. Baba konferanslar vermek için yolculuğa çıkmıştı.

Beş yaşındaki Victoria, kaşığını masaya vurarak, "Konfans gezisi!" diye cıvıladı.

"Ekmek turtanı ye canım," dedi Bayan Rundle. Bayan Rundle onlara bol bol ekmek turtası yediriyordu. Sade ya da bol malzemeli, kuşüzümlü, kuru üzümlü ya da her ikisini birden koyarak ekmek turtası yapıyordu. Bilindik ekmek turtasını değişik malzemelerle pişiriyordu, kimi zaman marmelat, kimi zaman hurma, incir, kuşüzümü reçeli ve pişmiş elma katıyordu. Ekmek turtası pişirmek konusunda görülmemiş derecede hünerliydi. Bazen çay saatinde bile soğuk turta yiyorlardı.

Melanie turtadan korkmaya başlamıştı. Eğer çok fazla yerse şişmanlayacağından, kimsenin onu sevmeyeceğinden ve bakire öleceğinden korkuyordu. Rüyalarında, turta yiye yiye boğulmuş, ceset gibi şişmiş devasa bir Melanie görüyor, ter içinde dehşetle uyanıyordu. Ölümcül turtayı kaşığıyla tabağında itekleyip durur ve Bayan Rundle geniş sırtını döner dönmez tabağındakinin çoğunu sinsice Jon'un tabağına doldururdu. Jonathon hiç ara vermeden yerdi. Bu kadar çok yemesinin sebebi genellikle dalgınlıktandı.

Jonathon doğal bir afet gibi yer, bir evin duvarını yıkıp geçen tank gibi yiyecek yığınlarını silip süpürürdü. Tek bir lokma kalmayana kadar yer, sonra durur, çatalını ve bıçağını

ya da kaşığını ve çatalını özenle yan yana koyar, peçetesiyle ağzını siler ve gemi maketleri yapmaya giderdi. Melanie'nin on beş yaşına bastığı yaz Jonathon on iki yaşındaydı ve kendini gemi maketleri yapmaya adanmıştı.

Ufak tefek, kısa ve kalkık burunlu, sarışın, dizlerinden birinde her zaman kurumuş, dökülme noktasına gelmiş bir yara kabuğu olan, gri okul forması giyen ve okul kasketi taktan bir çocuktur. Bir kutu maket alır, dikkatle boyayarak, parçaları monte ederek, aksesuarları takarak gemi maketleri yapardı sonra da onları evin her yanına, geçerken görebileceği yerlerdeki raflara ve şöminelerin üstüne yerleştirirdi. Sadece yelkenli gemilerin maketlerini yapardı.

Üç direkli bir barka olan *HMS Beagle*'ın, aynı zamanda *HMS Bounty*'nin, *HMS Victory*'nin ve *HMS Thermopylae*'nin de maketlerini yapmıştı. Elleri tutkal yüzünden her zaman yapış yapıştı o yaz. Gözlerinde uzak bir bakış vardı, sanki gerçek dünyayı değil de, gemilerinin denize indirilir indirilmez bir daha durmamak üzere yelken açtıkları o hayali mavi denizleri ve hindistancevizi adalarını görüyordu. Hayali bir Uçan Hollandalı olan Jonathon bilinmeyen denizlerde, kuğu kanatları gibi açılmış yelkenlerin altında, bir o yana bir bu yana salınan tuzlu ve sırlı sıklam güverte tahtalarının üzerinde, ayakları kuru karaya bir defa olsun basmadan dolaşıyordu. Bir denizci gibi hafifçe yalpalayarak yürürdü, ama bunu kimse fark etmiyordu.

Ayrıca onun hiç kimseyi görmediğini de fark eden yoktu, çünkü gözleri yuvarlak, kalın, şişe dibi camlı gözlüklerin arkasında saklıydı. Bu dünyayla ilgili her şeye aşırı miyop gözleriyle bakıyordu. Gözlükleri, okul kasketi ve dizlerindeki yara kabuklarıyla insana çocuk dedektifler Norman ve Henry Bates'i çağrıştıran oğlanlardan birine benziyordu. Görüntüsü-

ne bakıp aldanan ebeveynleri kitaplığını kapakları hiç açılmadan toz toplayan Biggles* kitaplarıyla doldurmuşlardı.

Yaz başında Melanie, Jon'un odasından hiç dokunulmamış altı Biggles kitabını çalmış, boş günlerden birinde kasabada ikinci el kitaplar alan bir dükkâna satmış, parasıyla bir çift takma kirpik almıştı. Ama gözlerine yapıştırmaya çalıştığı zaman takma kirpikler ona acı dolu gözyaşları döktürmüştü, sonra da yerlerinde durmayı reddederek parmaklarının arasından kayıp sanki uğursuz bir biçimde canlı, şeytani, kıllı tırtıllar gibi tuvalet masasının üzerine düşmüşlerdi. Sessizce onu suçluyorlardı; Hırsız! Hırsız! Bozguncuydular, günahın bedeliydiler. Melanie, utanç içinde, kirpikleri yatak odasının çok nadir kullanılan şöminesinde yaktı. Ona göre kirpikleri takamayacağı açıkça ortadaydı, çünkü onları aldığı parayı sağlamak için hırsızlık yapmıştı. O yaz çok gelişmiş bir suçluluk duygusuna sahipti.

Victoria'nın suçluluk duygusundan haberi yoktu. Hatta hiçbir şeyden haberi yoktu. Cıvıldaayan, yuvarlak, altın bir güvercindi. Güneşte yuvarlanıyor, yakalayabildiği zaman kelekleri küçük parçalara ayırıyordu. Victoria bir kır zambağıydı, ne çalışıyor ne ip eğiriyordu** ama güzel de değildi. Bayan Rundle ona liman ışıklarının nasıl da senin gidişinden söz ettiğini ve Picardy'de güllerin nasıl da açtığını, ama senin gibi bir tek gül olmadığını anlatan eski şarkılar söylerdi, Victoria da onun dizlerinde oturup kıkır kıkır güler, küp biçimindeki yumruğuyla Bayan Rundle'in kedisini yakalamaya çalışırdı. Bayan Rundle'in kedisi şişman, burnu havada bir

* William Earl Jones tarafından yaratılan James Bigglesworth adlı karakterin Birinci Dünya Savaşı'nda başından geçenlerin anlatıldığı, erkek çocuklar arasında çok popüler kitaplar. (ç.n.)

** Matta İncili, 6:28. "Giyecek konusunda neden kaygılanıyorsunuz? Kır zambaklarının nasıl büyüdüğüne bakın! Ne çalışırlar ne de iplik eğirirler." (ç.n.)

tekirdi. Oturduğunda yuvarlak, tüylü bir sehpa büyüklüğünde ve biçimindeydi. Belki de Bayan Rundle onu ekmek turtası artıklarıyla besliyordu.

Kedi, Bayan Rundle'in sarı keçeden yapılmış kırmızı ponponlu ev terliklerinin üzerinde oturuyor, Bayan Rundle Victoria'ya şarkı söylüyor, bir yandan da örgü örüyordu.

"Ne örüyorsun?" diye sordu Victoria.

"Bir hırka."

"Hırka," diye tekrarladı Victoria mutlulukla.

"Neden siyah, Bayan Rundle?" diye sordu Melanie, yaz çıplağı ayaklarının üzerinde sessizce yaklaşarak; dolaptan buzlu portakal suyu almaya gelmişti.

"İnsan benim yaşıma gelince," dedi Bayan Rundle iç geçirerek, "arkasından siyah giyecek birileri her zaman bulunur. Er ya da geç."

Geç kelimesindeki sesli harfi fazlasıyla uzatarak söyledi, sanki silindire üzerinden geçilmiş gibi –eeeeeeeeec. "Taşa yalın ayak basmaktan şifayı çok fena kapacaksın, canım."

Melanie'nin elindeki buz küpleri titreştiler. "Çok tanıdığın öldü mü?"

"Epeyce," dedi Bayan Rundle, kazağı bitirdi, örgüsünü düğümlemeye başladı.

"Ben ölümü hayal bile edemiyorum," dedi Melanie, yavaş yavaş ve doğru kelimeleri arayarak.

"Senin yaşında bu çok doğal."

"Şarkı söyle!" diye emretti Victoria, lolipop pençelerini Bayan Rundle'in siyah ipekle kaplı dizlerine vurarak. Bayan Rundle uysallıkla sesini yükseltti, şarkı söylemeye başladı.

Melanie ölümün insanın içine hapsedildiği, karanlık, mahzen gibi bir oda olduğunu düşünüyordu.

"Ölmeden önce başımdan neler geçecek?" diye düşündü. "Herhalde büyüyeceğim. Evleneceğim. Umarım evlenirim."